

Wrocław, 17 kwietnia 2023 roku

WK.WR.40.6.2023.422

**Pan
Marcin Kasina
Wójt Gminy Oleśnica**

**ul. 11 Listopada 24
56-400 Oleśnica**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668) przeprowadziła w okresie od 5 stycznia do 15 marca 2023 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Oleśnica. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 15 marca 2023 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu, którzy przygotowali materiały do kontroli, udzielali niezbędnych wyjaśnień oraz podejmowali, na wniosek kontrolujących działania, które pozwoliły na wyeliminowanie niektórych nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli.

Kontrolą w zakresie prawidłowości udzielania zamówień w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych objęto następujące zadania: „Rozbudowa szkoły podstawowej w miejscowości Ligota Polska”, „Remont dróg na terenie Gminy Oleśnica” część nr 2 Remont drogi gminnej w miejscowości Nieciszów, „Usługa odbioru i transportu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Oleśnica 2022/2024”.

Stwierdzone w wyniku kontroli gospodarki finansowej Gminy Oleśnica nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

Księgowość i sprawozdawczość

Dochody budżetowe Urzędu Gminy za 2021 r. w kwocie łącznej 960,83 zł zostały ujęte na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” bez klasyfikacji budżetowej czego konsekwencją była różnica pomiędzy sprawozdaniem jednostkowym Rb-27S za 2021 r. a ewidencją księgową na koncie 130 prowadzoną wg klasyfikacji budżetowej. Stosownie do zasad klasyfikacji zdarzeń, określonych zarządzeniem Wójta nr 11/18 z 31 stycznia 2018 r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości ze zm., „(...) Na stronie Wn konta 130 ujmuje się wpływy środków pieniężnych: (...) z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych)”.

W pasywach bilansu z wykonania budżetu gminy według stanu na 31 grudnia 2021 r. w pozycji II.1.1 Nadwyżka budżetu (+) wykazano łączny wynik budżetu w kwocie 5.427.910,59 zł zamiast części tego wyniku stanowiącej różnicę pomiędzy wykonanymi dochodami (konto 901) i wydatkami (konto 902) w kwocie 6.961.568,28 zł (różnica 1.533.657,69 zł) a w pozycji II.1.3 Niewykonane wydatki (-) nie wykazano niewykonanych wydatków budżetowych (konto 903) w kwocie 1.533.657,69 zł ze znakiem minus. Powyższe było niezgodne z zasadami prezentacji wyniku budżetu w pasywach bilansu z wykonania budżetu gminy.

W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2021, w kolumnie nr 14 Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja Podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy, w zakresie umorzeń zaległości podatkowych w rozdziale 75615 „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych”, § 0910 „Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat” nie wykazano skutków umorzenia odsetek, podczas gdy z wydanej decyzji dotyczącej umorzenia wynikała kwota 10 zł umorzonych odsetek. Powyższym naruszono postanowienia § 3 ust. 1 pkt 11 lit. a załącznika nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564 ze zm.).

Dochody budżetowe

Organ podatkowy, wbrew postanowieniom zawartym w art. 272 pkt 2, 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.; Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.; Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm.), nie przeprowadzał czynności sprawdzających mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności jak i ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności deklaracji/informacji z przedstawionymi dokumentami. Dotyczyło to podatników o następujących numerach ewidencyjnych:

- PN002111/P (spółka nieposiadająca osobowości prawnej) – podatnik w deklaracjach na podatek od nieruchomości za 2021 i 2022 r. wykazał budynki o łącznej powierzchni 2.536 m² jako zwolnione na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 ze zm.; Dz.U. z 2022 r. poz. 1452 ze zm.; Dz.U. z 2023 r. poz. 70), który stanowi, że zwalnia się od podatku od nieruchomości: budynki gospodarcze lub ich części: służące działalności leśnej lub rybackiej, położone na gruntach gospodarstw rolnych, służące wyłącznie działalności rolniczej, zajęte na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej. Tymczasem z rejestru gruntów wynika, że budynki te posadowione są na gruncie oznaczonym jako „Bi” grunty zabudowane i zurbanizowane, inne tereny zabudowane. W trakcie kontroli Organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości na 2023 rok.

- PN002215/P (osoba prawna) – podatnik w korekcie deklaracji na podatek od nieruchomości na 2021 r. oraz w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2022 r. wykazał grunt o powierzchni 66.000 m² jako grunty pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego, pomimo że z rejestru gruntów, grunt ten w całości jest oznaczony jako „K” użytki kopalne. W trakcie kontroli Organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień oraz wskazał iż zostanie wszczęte wobec podatnika postępowanie w celu wydania decyzji określających.

- PN004941/F (osoba fizyczna opłacająca podatek w formie łącznego zobowiązania pieniężnego) – podatnik w informacjach o gruntach oraz o nieruchomościach i obiektach budowlanych wykazał powierzchnie gruntów zawyżone łącznie o 3.500 m² w stosunku do powierzchni wynikających informacji z rejestru gruntów. W trakcie kontroli podatnik złożył korekty przedmiotowych informacji. W związku z powyższym Organ podatkowy wznowił postępowanie podatkowe skutkujące wydaniem decyzji ustalających wysokość należnego zobowiązania pieniężnego za lata 2019-2022. W wyniku powyższego powstała nadpłata w wysokości 3.756 zł, którą przeksięgowano, zgodnie ze wskazaniem podatnika, na podatek od środków transportowych.

- PT000014/F (osoba fizyczna) – podatnik w deklaracji na podatek od środków transportowych wykazał łączną kwotę należnego podatku za 2022 r. w wysokości 4.455 zł. Tymczasem kwota należnego podatku wynikająca z załączników do przedmiotowej deklaracji wyniosła 4.532 zł (różnica 77 zł). W trakcie kontroli podatnik złożył korektę przedmiotowej deklaracji oraz dokonał wpłaty zaległej kwoty podatku.

Organ podatkowy w przypadku podatnika o numerze ewidencyjnym PN002050/P (osoba prawna) wprowadził do systemu księgowości podatkowej za lata 2020 i 2021 zwolnienia w przedmiotowym podatku w kwotach po 145.432,43 zł za każdy rok, tymczasem z deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2020 i 2021 oraz korekty deklaracji za 2021 r. wynikały zwolnienia w podatku od nieruchomości na łączne kwoty 176.005,19 zł w 2020 r. oraz 129.327,88 zł w 2021 r. (różnica odpowiednio 30.572,76 zł i 16.104,55 zł). Powyższe działanie Organu podatkowego naruszało postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. nr 208 poz. 1375).

Wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych

Gmina Oleśnica udzielając zamówienia Bankowi Spółdzielczemu w Oleśnicy (umowa ramowa w zakresie produktów bankowych zawarta 31 grudnia 2020 r. na okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2024 r.) na bankową obsługę budżetu Gminy o wartości nie przekraczającej 40.000 zł nie dokonała porównania ofert od co najmniej dwóch oferentów, co było niegodne z § 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 regulaminu udzielania zamówień przez Urząd Gminy Oleśnica, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Oleśnica nr 33/14 z 25 kwietnia 2014 r. ze zm. Stosownie do § 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ww. regulaminu udzielania zamówień „udzielenie zamówienia o wartości: nie przekraczającej kwoty 40.000,00 PLN następuje,

po dokonaniu porównania ofert od co najmniej dwóch oferentów, poprzez sporządzenie: a) pisemnego zlecenia lub umowy z wykonawcą lub dostawcą prowadzącym działalność gospodarczą, b) pisemnej umowy o dzieło lub umowy – zlecenia w przypadku jej zawarcia z wykonawcą lub dostawcą nie prowadzącym działalności gospodarczej. Oferty, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4 mogą być składane również w formie oferty pisemnej przesłanej fax-em lub mailem. W przypadku nie otrzymania zwrotnej informacji od dostawcy lub wykonawcy, do którego zostało wysłane zaproszenie do złożenia oferty, przygotowujący zamówienie sporządza na tę okoliczność notatkę służbową lub stosowną adnotację”.

Ogłoszenie o zamówieniu nr 2021/BZP 00293411/01 z 1 grudnia 2021 r. zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych dotyczące zadania „Remont dróg na terenie Gminy Oleśnica” podzielonego na dwie części nie zawierało informacji o wadium dla części 2 zadania, pomimo że Zamawiający w SWZ wymagał wniesienia wadium dla obu części zadania. Powyższe było niezgodne z ust. 8 pkt 5 załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2439).

Zamawiający dokonał przeliczenia wartości szacunkowej zadania „Rozbudowa szkoły podstawowej w miejscowości Ligota Polska” w lipcu 2021 r. po niewłaściwym kursie złotego wynoszącym 4,4536 zł. Prawidłowym, obowiązującym w 2021 r., średnim kursem złotego w stosunku do euro stanowiącym podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych był kurs wynoszący 4,2693 zł, ustalony obwieszczeniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 1 stycznia 2021 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych lub konkursów (M.P.2021.11).

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Oleśnica na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) i art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy merytoryczni Urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Wójta, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, poprzez realizację następujących wniosków:

1. Sporządzanie na podstawie ewidencji księgowej bilansu z wykonania budżetu gminy zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342), w szczególności w zakresie wyniku wykonania budżetu prezentowanego w pasywach bilansu.

2. Przestrzeganie przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości, w szczególności w zakresie prowadzenia do konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych.
3. Przestrzeganie przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 144 ze zm.), w szczególności w zakresie wykazywania w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja Podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy, w zakresie umorzeń zaległości podatkowych” kwot odsetek za zwłokę wynikających z wydanych przez Organ podatkowy decyzji, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 10 lit a załącznika nr 37 do rozporządzenia.
4. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm.) w szczególności w zakresie dokonywania czynności sprawdzających mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności jak i ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności deklaracji/informacji z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2, 3 ustawy.
5. Poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu o wynikach (w tym finansowych) rozpoczętych lub planowanych czynności sprawdzających wobec podatników o numerach ewidencyjnych: PN002111/P, PN002215/P.
6. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. nr 208 poz. 1375), w szczególności w zakresie dokonywania przypisu podatku na podstawie deklaracji, stosownie do §4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.
7. Przestrzeganie przyjętego przez jednostkę regulaminu udzielania zamówień publicznych, w szczególności w zakresie zasad udzielania zamówień o wartości nie przekraczającej 40.000 zł.
8. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2439), w szczególności w zakresie wskazywania w ogłoszeniu o zamówieniu informacji dotyczącej wadium (jeżeli zamawiający przewiduje wniesienie wadium), stosownie do ust. 8 pkt 5 załącznika nr 1 do rozporządzenia.
9. Przestrzeganie przepisów obwieszczenia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z 3 grudnia 2021 r.

w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych lub konkursów (M.P.2021.1177), w szczególności w zakresie stosowania właściwego średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Tadeusz Kunaj

Przewodniczący Rady Gminy Oleśnica